

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) N:o 2021/2283 muuttamisesta (*unionin autonomiset tariffikiintiöt; maatalous- ja teollisuustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) N:o 2021/2283 muuttamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 1.12.2022

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

Erityisasiantuntija Upi Talsi

**EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI TIETTYJÄ MAATALOUS- JA TEOLLISUUS-
TUOTTEITA KOSKEVIEN UNIONIN AUTONOMISTEN TARIFFIKIINTIÖIDEN
AVAAMISESTA JA HALLINNOINNISTA ANNETUN ASETUKSEN (EU) N:O 2021/2283
MUUTTAMISESTA****1 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet**

Euroopan komissio antoi 16.11.2022 ehdotuksen neuvoston asetukseksi tiettyjä maatalous- ja teollisuustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden avaamisesta ja hallinnoinnista annetun asetuksen (EU) N:o 2021/2283 muuttamisesta (COM(2022) 645 final).

Ehdotus lähetetään perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunnalle kannanmuodostusta varten, koska kysymyksessä on Euroopan unionin toimivaltaan kuuluva asia, josta vero-asiana muutoin säädettäisiin lailla perustuslain 81 §:n nojalla.

Autonomisia tariffikiintiöitä tarvitaan tietyille tuotteille, kun niiden tuotanto on unionissa riittämätöntä niitä käyttävien tuotannonalojen tarpeiden tyydyttämiseksi. Ehdotuksen nojalla olisi avattava kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja. Asetus (EU) N:o 2021/2283 saatetaan ajan tasalle kuuden kuukauden välein. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin 1.1.2023 alkaen.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tarkoitus on avata kiintiöitä, joissa ei kanneta tulleja tai joissa kannetaan alennettuja tulleja, häiritsemättä kuitenkaan näiden tuotteiden markkinoita. Euroopan unionin neuvosto antoi 20.12.2021 asetuksen (EU) N:o 2021/2283, jotta kyseisten tuotteiden kysyntä unionissa voitaisiin tyydyttää mahdollisimman suotuisin ehdoin.

Ehdotetut toimenpiteet toteutetaan Euroopan unionin yhtenäistariffiin (Taric) puitteissa. Kyseisten toimenpiteiden soveltamisesta vastaavat jäsenvaltioiden tulliviranomaiset. Kiintiöt jaetaan tulli-ilmoitusten hyväksymispäivän mukaisessa järjestyksessä.

Komissio on tullitaloustyöryhmän (The Economic Tariff Questions Group) avustamana tarkastellut 19.5.2022–14.7.2022 välisenä aikana uudelleen kaikkia jäsenvaltioiden esittämiä pyyntöjä, jotka koskevat autonomisissa tariffikiintiöissä kannettavia tulleja. Tullitaloustyöryhmässä on edustajia jokaisesta EU:n jäsenvaltiosta ja Turkista. Työryhmässä käsiteltiin hakemuksia 1.1.2023 voimaan tuleviksi autonomisiksi tullisuspensioiksi ja tariffikiintiöiksi. Uusia tariffikiintiöitä koskevia hakemuksia oli 10 kappaletta ja muutospyyntöjä 16 kappaletta.

Tarkastelun perusteella komissio katsoo, että on perusteltua avata autonomisia tariffikiintiöitä joillekin sellaisille uusille tuotteille, joita ei tällä hetkellä ole listattu asetuksessa (EU) 2021/2283. Eräiden muiden tuotteiden osalta tavarankuvausta olisi muutettava, uusia Taric-koodeja olisi vahvistettava ja kiintiömäärää korotettava. Lisäksi liitteestä olisi poistettava tuotteet, joiden tariffikiintiön jatkaminen ei ole enää unionin taloudellisten etujen mukaista.

Tähän ehdotukseen sisältyvien kauppaa vapauttavien toimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että unionin yhteisen tullitariffin väliaikainen keskeyttäminen toteutetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 21 artiklassa vahvistettujen unionin ulkoisen toiminnan periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti, ja että eri alojen unionin ulkoisen toiminnan sekä unionin ulkoisen toiminnan ja muiden unionin politiikkojen on oltava johdonmukaisia toisen kanssa. Sen vuoksi katsotaan olevan aiheellista jättää eräät Venäjältä ja Valko-Venäjältä peräisin olevat tuotteet tullialennuksen ulkopuolelle, jotta varmistetaan johdonmukaisuus niiden rajoittavien toimenpiteiden kanssa, joita unioni on toteuttanut näitä maita vastaan Venäjän Ukrainaa vastaan tekemän hyökkäyksen jälkeen.

Asianmukaisen tarjonnan varmistamiseksi ja vakavien häiriöiden välttämiseksi EU:n markkinoilla olisi kuitenkin tarpeen säilyttää tiettyjen Valko-Venäjältä ja Venäjältä peräisin olevien tuotteiden tariffikiintiöt.

Suomella ei ollut tällä kierroksella omia hakemuksia. Suomi vastusti hakemusta nikkelisulfaattiheksahydraatin (CN koodi 2833 24 00) 50 000 tonnin tariffikiintiöstä. Hakemus vedettiin kuitenkin pois eikä nikkelisulfaattiheksahydraatti sisälly liitteeseen. Muut ehdotetut muutokset eivät ole antaneet aiheita huomautuksiin.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin 1. päivästä tammikuuta 2023.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotettava asetusta perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Tämä tarkoittaa myös tullien muuttamista ja suspendointia. Sen vuoksi neuvoston asetusta on tässä tapauksessa asianmukainen toimintatapa. Asetusta hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä.

Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Sen vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta. Ehdotuksen katsotaan olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä toimenpiteet vastaavat tavoitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan ulkomaankaupan toimijoiden menettelyjä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetuksessa ei ylitettäisi sitä, mikä on asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Toimenpiteet olisivat myös yksipuolisista tullisuspensioista ja autonomisista tariffikiintiöistä annetun komission tiedonannon (EUVL C 363, 13.12.2011, s. 6) mukaisia.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole tehnyt ehdotuksesta vaikutusten arviointia, koska se katsoo, että ehdotetuilla muutoksilla autonomisten tariffikiintiöiden piiriin kuuluvien tuotteiden luetteloon ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia.

Ehdotusluonnokseen liitetyn rahoitus selvityksen mukaan ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia menoihin, mutta sillä on rahoitusvaikutus tuloihin. Liite sisältää kahdeksan uutta tuotetta. Kantamattomat tullit arvioidaan vuoden 2021 ennusteiden perusteella. Viidentoista kiintiön poistamisen ja tariffien uudelleen käyttöönoton vuoksi vaikutus tullien kantamiseen on kuitenkin arviolta 14 miljoonaa euroa ylijäämäinen per vuosi. Myönteinen kokonaisvaikutus EU:n talousarvion perinteisiin omiin varoihin on arviolta 10,5 miljoonaa euroa vuodessa (75 prosenttia kokonaismäärästä). Jäsenvaltiot saavat pitää 25 prosenttia tulleista kantopalkkiona. Suomen

osalta vaikutukset rajoittuisivat sen mukaan, kuinka paljon kyseistä tavaraa tuodaan Suomessa unioniin.

5 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

6 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asian käsittely Euroopan unionin neuvostossa alkoi 16.11.2022 ehdotusluonnoksen pohjalta. Tavoitteena olisi neuvostossa hyväksyminen 14.–19.12.2022. Slovakia kyseenalaisti neuvoston tulliliittotyöryhmässä Venäjän ja Valko-Venäjän lähes täydellisen sulkemisen järjestelmän ulkopuolelle. Heidän mielestään ratkaisua pitäisi tarkastella uudelleen. Muut jäsenvaltiot eivät nähneet tarpeellisenä puuttua ratkaisuun.

7 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa ja koordinoitu EU5 jaoston (tullitekniset kysymykset) kirjallisessa menettelyssä, joka päättyi 24.11.2022.

8 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.